

Liv & hälsa ung – ett år in i coronapandemin

En uppföljningsundersökning bland elever i årskurs 9
och år 2 på gymnasiet i Örebro län 2020–2021

Sammanfattning

Enkätundersökningen Liv & hälsa ung genomförs av Region Örebro län i samverkan med länets högstade- och gymnasieskolor. I början av år 2020 genomfördes undersökningen straxt innan pandemin hade börjat eskalera. För att följa upp om ungdomars livssituation såg annorlunda ut ett år senare med en världsomfattande pandemi genomfördes i början av 2021 en uppföljande undersökning i ett drygt tjugotal av länets skolor med elever i årskurs nio och gymnasiet år 2. Uppföljningen har genomförts med ett urval av de enkätfrågor som ställdes 2020 och sist i enkäten har ett antal nya frågor direkt relaterade till pandemin ställts. I den här rapporten lyfts de resultat där en större förändring kan ses mellan undersökningsåren samt resultaten från de nya frågorna som ställdes relaterat till pandemin.

Förändringar mellan 2020 och 2021

I rapporten redovisas resultaten uppdelat på kön och skolår. Tabellen nedan ger en sammanfattning över vilka områden som förändrats i positiv respektive negativ riktning. Ett "+" indikerar en förbättring och ett "-" indikerar en försämring. Endast förändringar på minst två procentenheter där en statistisk analys indikerat att förändringen troligen inte beror på slumpen har lyfts fram.

	Tjejer			Killar		
	åk 9	gy 2	total	åk 9	gy 2	total
Allmänt hälsotillstånd			-	-		-
Tandhälsa	-	-	-			
Psykiskt välbefinnande		-	-		-	-
Orolig sömn		+			+	+
Huvudvärk/migrän	-		-			
Värk i axlar, skuldror eller nacke	-		-			
Känt sig irriterad eller arg				-		-
Känt sig stressad	-		-			
Känt sig orolig eller ängslig					+	+
Känt sig nedstämd	-					-
Fysiskt aktiv	-	-	-	-	-	-
Sover minst 7 timmar/natt på vardagar	-	-	-			
Hoppar över frukost		-	-	-	-	-
Hoppar över lunch	-	-	-	-	-	-
Hoppar över middag/kvällsmat	-	-	-	-	-	-
Aldrig snusat	-		-	-		-
Aldrig druckit alkohol				+	+	+
Druckit alkohol senaste 30 dagarna		+	+	+	+	+
Varit full/dricker alkohol varje månad				-		
Attityd till om kompiserna röker cigaretter	+		+			
Attityd till om kompiserna använder cannabis	+		+	+		+
Äter skollunch				+		+
Trivs i skolan				-		
Lektioner med fysisk aktivitet	-	-	-	-	-	-
Skolk					+	
Tillit till andra människor	-	-	-			
Utsatt av vuxen i sin närhet	-	-	-	-	-	-
Med i förening	-	-	-	-	-	-
Har någon att prata med				-		
Framtidstro för sin personliga del	-	-	-	-		-
Framtidstro för världen i stort	+	+	+	+	+	+

Hälsa

En försämring mellan mätperioderna ses för det allmänna hälsotillståndet, tandhälsan och för det psykiska välbefinnandet. Vi ser även en försämring när det gäller andelen som har huvudvärk och värk i axlar, skuldror eller nacke. Andelen som upplever negativa känslor har ökat, undantaget oro och ängslan där andelen har minskat. Det är en positiv förändring när det gäller orolig sömn.

Levnadsvanor

Samtliga levnadsvanor som redovisas har försämrats, med undantag för andelen elever som uppger att de aldrig druckit respektive druckit de senaste 30 dagarna där en positiv förändring noteras. Även attityderna till om bästa kompiserna röker cigaretter eller använder cannabis har utvecklats i positiv riktning.

Övriga frågor som förändrats

Andelen som äter skollunch dagligen samt andelen som skolkar har förändrats i positiv riktning medan skoltrivsel och förekomst av lektioner med fysisk aktivitet har försämrats. Övriga områden som har försämrats är tillit till andra, utsatthet av någon vuxen utanför skolan, föreningsaktivitet, att ha någon att prata med samt framtidstro för sin personliga del. Det är dock en positiv förändring avseende framtidstro för världen i stort.

Coronapandemin

Oro

De flesta ungdomar anger att de inte känner sig oroliga för sin egen hälsa, däremot känner en majoritet oro för sin familjs eller nära vänners hälsa. En relativt hög andel känner också oro för att sjukvården inte har kapacitet att ta hand om dem eller andra närstående om de skulle blir så sjuka att de behöver vård. En majoritet av ungdomarna känner dock inte någon oro för att pandemin ska försämra familjens ekonomi.

Följsamhet för restriktioner

En mycket stor andel av ungdomarna anger att de har varit extra noga med att tvätta händerna under pandemin och omkring en tredjedel anser inte att det är OK om bästa kompis skulle slarva med det. En övervägande majoritet av ungdomarna har stannat hemma under coronapandemin även om de bara känt sig lite sjuka och en majoritet anser inte att det skulle vara OK om kompis kom till skolan trots att hen känt sig lite sjuk.

En majoritet av ungdomarna har också hållit avstånd och undvikit att vara på platser med mycket folk samt anser att det inte skulle vara OK om kompis gick på fest under pandemin.

Vaccin och tankar om strategier

En majoritet av ungdomarna ställer sig positiva till att vaccinera sig mot covid-19 om de skulle erbjudas det. Omkring tre av tio tjejer och fyra av tio killar ser ljust på hur vi globalt kommer att hantera pandemin i framtiden. Endast 15 procent uppger dock att de har stort förtroende för den svenska strategin att hantera pandemin.

Tack

Vi vill rikta ett speciellt tack till alla inblandade på de deltagande skolorna och särskilt till alla de ungdomar som deltagit i undersökningen då deras svar har givit oss viktig kunskap.